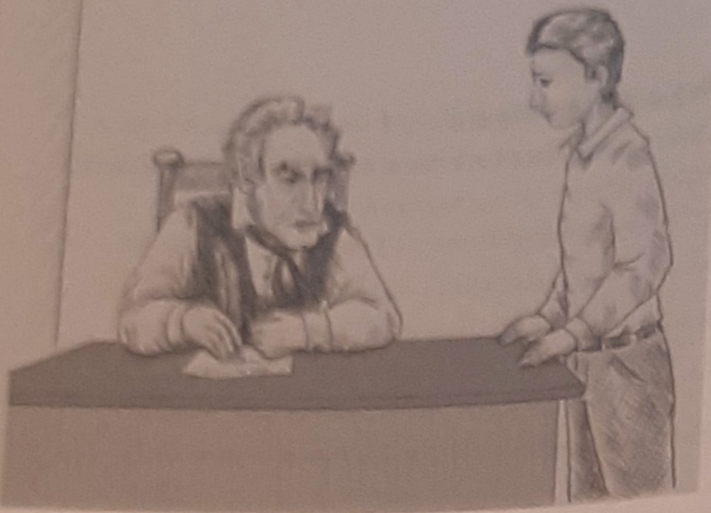

POVESTE DE CRĂCIUN

(fragment)

de Charles Dickens
(traducător Ioana Novac)

Ușa casieriei lui Scrooge era deschisă ca acesta să fie tot timpul cu ochii pe slujbașul lui, care copia scrisori într-o chilioară prăpădită, un soi de cutie. La Scrooge ardea un foc foarte mic, dar nu putea să pună mai mulți, fiindcă Scrooge ținea lada cu cărbuni în odaia lui, așa că, ori de câte ori copistul intra cu lopata, patronul lui prevestea că în curând se vor despărți. După care, copistul își pune pe el șalu alb și încerca să se încălzească la lumânare, nefiind însă un om cu o imaginație vie, efortul îi rămânea nerăsplătit.

dar la copist focul era mult mai mic, atât de mic, încât părea dintr-un singur cărbune. Dar nu putea să pună mai mulți, fiindcă Scrooge ținea lada cu cărbuni în odaia lui, așa că, ori de câte ori copistul intra cu lopata, patronul lui prevestea că în curând se vor despărți. După care, copistul își pune pe el șalu alb și încerca să se încălzească la lumânare, nefiind însă un om cu o imaginație vie, efortul îi rămânea nerăsplătit.

– Crăciun fericit, unchiule! Domnul să te aibă-n pază! strigă o voce veselă. Era vocea nepotului lui Scrooge, care dădu buzna peste el atât de brusc, încât aceasta fusese primul semn al apropierii lui.

– Ptiu! spuse Scrooge. Astea-s mofturi!

Nepotul ăsta al lui Scrooge se încălzise atât de tare mergând repede prin ceață și ger, încât strălucea tot, avea o față rumenă și frumoasă, ochii îi scânteiau, iar din gură îi ieșeau aburi.

– Crăciunul nu e un moft, unchiule! spuse nepotul lui Scrooge. Sunt sigur că n-ai vrut să spui asta.

– Ba da, spuse Scrooge. Crăciun fericit! Ce drept ai tu să fii fericit? Ce motiv ai tu să fii fericit? Ești destul de sărac.

– Hai, zău, îi răspunse vesel nepotul. Ce drept ai dumneata să fii mohorât? Ce motiv ai dumneata să fii ursuz? Ești destul de bogat.

Întrucât Scrooge nu găsi pe moment alt răspuns mai bun, spuse din nou „Ptiu!”, urmat de „Mofturi”.

– Nu fi supărat, unchiule! spuse nepotul.

– Cum să nu fiu, îi replică unchiul, când trăiesc în lumea asta de proști? Crăciun fericit! Mare scofală Crăciunul ăsta! E taman vremea când ai de plătit angaralele și n-ai bani; când te pomenești cu un an mai bătrân, dar cu niciun sfanț mai bogat, când îți faci socotelile pe un an întreg și vezi cum te încolțesc cifrele din hârtoage pe douăsprezece luni pline. Dacă ar fi după mine, spuse Scrooge indignat, aș porunci ca fiecă dobitor care umblă tot timpul cu „Crăciun fericit!” pe buze să fie fiert în propria lui budincă și îngropat, cu o țeapă împodobită cu globuri înfiptă în inimă. Așa ar merita!

– Unchiule! se rugă de el nepotul.

– Ascultă, nepoate, i-o reteză tăios unchiul, ține tu Crăciunul cum vrei și lasă-mă pe mine să-l țin cum vreau.

– Să-l ții? repetă nepotul lui Scrooge. Dar dumneata nu-l ții.

– Atunci lasă-mă să nu-l bag în seamă, spuse Scrooge. Că mult bine îți poate face! Mult bine ți-a făcut până acum!

– Multe lucruri ar fi putut să-mi aducă binele, dar îndrăznesc să spun că n-am tras folos din ele, îi răspunse nepotul. Printre care și Crăciunul. Dar sunt sigur că am socotit întotdeauna vremea Crăciunului, atunci când îi vine sorocul pe lângă respectul ce i se cuvine datorită numelui și obârșiei sale sfinte, dacă se poate judeca în afara acestora, un răstimp fericit, e vremea bunătații, a iertării, a milosteniei, a bucuriei, e singurul răstimp pe care-l cunosc în lungul calendar al anului, când bărbați și femei par să-și deschidă, cu mărinimie, la unison, sufletele ferecate și să se gândească la cei mai prejos

decât ei, ca și cum ar fi cu adevărat călători spre mormânt, ca și ei, și nu o altă specie de vietăți, cu alte destinații. De aceea, unchiule, chiar dacă nu mi-a vârat niciodată în buzunar niciun bănuț de aur sau de argint, eu cred că mi-a făcut mult bine și îmi va face mult bine. Și spun Domnul să-l binecuvânteze!

Copistul din cutie aplaudă fără să vrea. Dar dându-și seama de îndată de necuviința lui, scormoni în foc și stinse de tot ultima scânteie firavă.

– Dacă mai faci vreun zgomot, spuse Scrooge, o să rămâi pe drumuri de Crăciun! Dar văd că știi să potrivești vorbele, conașule, adăugă el întorcându-se către nepotul lui. Nu m-aș mira să ajungi în parlament.

– Hai, zău, unchiule, nu fi supărat! Vino cu mine la noi la masă.

Scrooge spuse că pe el l-ar vizita. Da, chiar așa a spus. Merse până în pânzele albe, mărturisind că numai pe el l-ar vizita.

– Dar de ce? se plânse nepotul lui Scrooge. De ce?

– De ce te-ai însurat? întrebă Scrooge.

– Pentru că m-am îndrăgostit!

– Pentru că te-ai îndrăgostit! mormăi Scrooge, de parcă ar fi fost singurul lucru din lume mai ridicol chiar decât un Crăciun fericit. La revedere!

– Unchiule, dar dumneata n-ai venit la mine nici înainte de a se întâmpla asta. De ce socotești că ar fi un motiv să nu vii acum?

– La revedere, spuse Scrooge.

– Nu vreau nimic de la dumneata; nu-ți cer nimic; de ce nu putem fi prieteni?

– La revedere, spuse Scrooge.

– Îmi pare sincer rău că ești atât de hotărât. Nu ne-am certat niciodată, nu te-am necăjit cu nimic. Eu am încercat din respect pentru sărbătoarea Crăciunului și îmi voi păstra buna dispoziție de Crăciun până la sfârșit. Așadar, Crăciun fericit, unchiule!

– La revedere, spuse Scrooge.

– Și un An Nou bun!

– La revedere, spuse Scrooge.

Nepotul ieși din odaie, fără să rostească totuși nicio vorbă urâtă. Se opri la ușa de afară ca să-i ureze sărbători fericite copistului, care, deși murea de frig, îi răspunse cu mai multă căldură decât Scrooge, întorcându-i urările.

– Uite-l și pe-ăsta, mormăi Scrooge, care-l auzise. Copistul meu câștigă cincisprezece șilingi pe săptămână, are nevastă și familie și vorbește de Crăciun fericit! Eu intru în balamuc!

Lunaticul ăsta, după ce-l conduse pe nepotul lui Scrooge, introduse alți doi oameni. Erau doi domni corpolenți, plăcuți la înfățișare, care stăteau acum, cu capetele descoperite, în biroul lui Scrooge. Țineau în mâini niște registre și hârtii și se înclină în fața lui.

– Firma „Scrooge și Marley“, bănuiesc, spuse unul dintre domni, citind de pe lista lui. Am plăcerea de a mă adresa domnului Scrooge sau domnului Marley?

– Domnul Marley e mort de șapte ani, răspunse Scrooge. Chiar în seara asta se fac șapte ani de când a murit.

– Nu ne îndoim că mărinimia sa este bine reprezentată de asociatul care i-a supraviețuit, spuse domnul, prezentându-și împuternicirea.

Și cu siguranță că era; căci cei doi fuseseră suflete înrudite. Auzind cuvântul fatal „mărinimie“, Scrooge se încruntă, clătină din cap și îi înapoie împuternicirea.

– Domnule Scrooge, la acest ceas de sărbătoare, spuse domnul, scoțând un toc, se cuvine mai mult ca oricând să-i ajutăm pe cât putem pe cei sărmani și nevoiași, apăsăți acum de suferință. Mii de oameni sunt lipsiți de cele trebuincioase traiului; sute de mii sunt lipsiți de cele mai mărunte plăceri domnule.

– Nu mai există pușcării? întrebă Scrooge.

- Sunt multe pușcării, spuse domnul, punând la loc tocul.
- Dar aziluri pentru săraci? se interesă Scrooge. Mai funcționează?
- Funcționează. Eu însă aș dori, îi replică domnul, să nu mai funcționeze.
- Nu mai sunt în vigoare Legea ocnașilor și Legea săracilor? întrebă Scrooge.
- O, ba da, domnule, amândouă sunt foarte des invocate.
- Bravo! După cum vorbești la început, m-am temut că s-a întâmplat ceva și a fost zădărnicită

acțiunea lor folositoare, spuse Scrooge. Mă bucură ce-mi spuneți.

– Socotind că ele nu aduc nici pe departe mângâiere creștinească sufletelor și trupurilor celor mulți, îi replică domnul, câțiva dintre noi ne străduim să adunăm fonduri pentru a cumpăra celor sărmani puțină carne și băutură și mijloace de a se încălzi. Am ales această perioadă, pentru că tocmai acum se simt mai aprig lipsurile, iar bogăția se lăfăie mai mult. Cu ce sumă să vă trec?

– Cu nimic! răspunse Scrooge.

– Vreți să rămâneți anonim?

– Vreau să fiu lăsat în pace, spuse Scrooge. Dacă tot mă întrebați ce vreau, iată, domnilor, care e răspunsul meu. Eu unul nu mă veselesc de Crăciun și nu-mi pot îngădui să-i fac pe trândavi să se veselească. Contribui la întreținerea instituțiilor pe care le-am menționat și costă destul, iar sărăntocilor acolo le e locul.

– Mulți nu se pot duce acolo, iar mulți ar prefera să moară.

– Dacă preferă să moară, spuse Scrooge, ar face bine să o facă, și să mai scadă așa prisosul de populație. Și, pe deasupra, vă rog să mă scuzați, dar eu nu sunt în situația asta.

– Dar s-ar putea să fiți, remarcă domnul.

– Nu e treaba mea, i-o întoarse Scrooge. Omul trebuie să-și vadă de treburile lui și să nu se amestece în treburile altora. Ale mele nu-mi dau răgaz. La revedere, domnilor!

Văzând limpede că era zadarnic să mai insiste, domnii se retraseră. Scrooge se întoarse la munca lui, cu o părere mult mai bună despre el însuși și într-o dispoziție mai veselă decât îi era în fire. [...]

Posesorul unui nas turtit și mititel, mușcat și molfăit de frigul lacom precum oasele mușcate de câini, se aplecă până la gaura cheii de la ușa lui Scrooge ca să-l încânte cu un colind de Crăciun, dar de cum auzi:

Domnul să vă aibă-n pază,

Și nimic nu vă mângâie!

Scrooge înșfăcă rigla cu atâta elan, că bietul colindător o zbughi speriat, lăsând gaura cheii în seama ceții și a gerului, de-aproape înrudit cu stăpânul casei.

În cele din urmă, sosi și ora de închidere a casieriei. Scrooge coborî fără tragere de inimă de pe scaunul lui, recunoscând tacit această realitate față de copistul plin de speranțe din cutie, care își stinse pe dată lumânarea și își puse pălăria.

– Presupun că o să vrei să fii liber mâine toată ziua, spuse Scrooge.

– Dacă nu vă deranjează, domnule.

– Ba mă deranjează, spuse Scrooge, și nici nu e cinstit. Dacă ți-aș opri pentru asta o jumătate de coroană, pun rămășag că te-ai socoti nedreptățit.

Copistul zâmbi sfios.

– Dar pe mine, spuse Scrooge, nu mă socotești nedreptățit dacă-ți plătesc leafa pe o zi fără să muncești.

Copistul îi aminti că asta se întâmpla doar o dată pe an.

– Halal scuză pentru a buzunări omul de douăzeci și cinci decembrie în fiecare an! spuse Scrooge, încheindu-și paltonul până la bărbie. Dar cred că trebuie să-ți dau liber toată ziua. Ai grijă să fii aici mai devreme poimâine-dimineată.

I. Încerculește litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Cine îl invită pe Scrooge la masă?

- a. copistul;
- b. nepotul;
- c. colindătorul;
- d. Marley.

2. Din ce motiv îl vizitează cei doi domni pe Scrooge?

- a. fiindcă strâng bani pentru săraci;
- b. fiindcă vor să îi ureze Crăciun fericit;
- c. fiindcă doresc să facă un împrumut;
- d. fiindcă sunt prietenii lui.

3. Ce relese din secvența: „La Scrooge ardea un foc foarte mic, dar la copist focul era mult mai mic, atât de mic, încât părea dintr-un singur cărbune”?

- a. că Scrooge nu mai avea cărbuni;
- b. că în casă era prea cald și nu era nevoie de foc;
- c. că cei doi au uitat să pună cărbuni în foc;
- d. că Scrooge era foarte zgârcit.

II. Stabilește ordinea logică și temporală a următoarelor idei din text, apoi notează doar cifrele corespunzătoare acestora în casete.

- 1. Scrooge decide să îi dea copistului liber de Crăciun.
- 2. Scrooge îi întreabă pe cei doi domni de instituțiile care se ocupă de săraci.
- 3. Nepotul lui Scrooge îi urează sărbători fericite copistului.
- 4. Colindătorul fuge, speriat fiind de reacția lui Scrooge.
- 5. Doi domni apar în casieria lui Scrooge.
- 6. Nepotul lui Scrooge îi explică acestuia de ce este important Crăciunul.
- 7. Sosește ora de închidere a casieriei.
- 8. Scrooge refuză să ofere bani pentru sărmani.

--	--	--	--	--	--	--	--

III. Răspunde prin enunțuri la fiecare dintre următoarele cerințe.

1. Cum reacționează copistul când nepotul îi vorbește lui Scrooge despre Crăciun? Explică reacția acestuia.

2. Explică de ce nepotul lui Scrooge insistă ca unchiul său să-i accepte invitația.
